

- עלי מרפא
- שער הגליון
- יין הונגרי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק המרשה
- חנך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה

- חטכה ואוצרותי - בפתח!!
- כשהיצר מעורר מצוות...
- כשרבי נתן מחכה לבסוף
- חרופה ושמה: לימוד התורה
- ה'חצות' שהמתיק
- התורה הזמנית:
- סיטם רפ"ב ב'
- יסודות בעבודת ה'
- כולם אוהבים להתלחב
- כשיעקב יוצא לגלות
- לדבר עם ילדים...
- בין מאמץ לדיבוי אור
- ברכות הרעם והבוק

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

אם תודה לה' על העבר, תוכל לבקש על העתיד.

יום א' וישב תקצ"ד

והיה בשבת זה שעבר דברתי הרבה בענין ימי חנכה הם ימי הוד'אה, שצריך האדם להמשיך דרך זה להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך תמיד, אפילו בתוך מעוף צרה וצוקה רח"ל, גם אז יודה לשמו הגדול יתברך על גדל החסדים שעשה עמו עד הנה, ועל כל ההרחבות הגדולות שמוציא בתוך הצרה עצמה בבריות "בצר הרחבת לי", ועי"ז דיקא - שגם בעת הצרה ביא תודה על העבר - עי"ז יוכל לעקל על להבא.

ובדומי העצומים יבני לקבל ימי חנכה הקדושים בשמחה, ותזכה תמיד לברית תודה והוד'אה, שזה עקר שעשוע עולם הבא, וגם ללמד הרבה הלכות מארבעה שלחן ערוך בכל יום, עד שאייר האמת ברובו הדבור, ותזכה להמשיך השמחה של שבת לימי החל, עד שתתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות. (עק כל זה בלקוטי מוהר"ן תניינא סימן ב).

אשרינו שאנו מדברים מזה, בפרט שתתלה לקל יט בידנו כל התורה הזאת, ותפלה נוד'אה השובעת משם, מלבד עוד תורות נפלאות כהנה וכהנה, ותפלות נפלאות הנובעים מהם אשר עולים מהם שעשועים לפני יתברך שלא עלו מימות עולם, הט אנה ולבדק ושמע הבין היטב מה שנעשה, כי הריאות שהקדים בחסדו הם עולים על הכל, כי מעולם לא היו עדין רפואות הנקש באלה שמועילים אפילו לחולים אנשים שבועתים הללו בעקבות משיחא.

נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קטא	ליקוטי הלכות ח"ה	משנה בורה ח"ב	דף יומי	ליקוטי תפילות ח"ב
שבת	יב	לב	קז	קפ	כז	קטא קטב
א	יג	לג	קח	קפא	כח	קטג קעד
ב	יד	לד	קי	קפא	כח	קסא קסז
ג	טו	לה	קכ	קפב	כז	קסח קסח
ד	טז	לז	קכא	קפב	כז	קסח קע
ה	יז	לח	קכב	קפג	כח	קטא קעב
ו	יח	לט	קכג	קפג	כט	קעג קעד

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן תניינא סימן י"ב

רע מצופה בלבן

כשהיצר הרע בכלל לא מדבר אתך על רע, אלא על טוב, זה כבר סיפור אחר לגמרי. אין לך שום סיבה שלא להתפתות, שהרי מדובר בטוב, ומי אינו רוצה טוב.

יצר לבן

איננו אוהבים שיהיו לנו שונאים, אבל אם כבר יש מישהו ששונא אותנו, היינו מעדיפים לדעת על כך. כי אם יש משהו גרוע יותר משונא, הוא 'שונא בלבוש אוהב'. מבחוץ הוא מתנהג כמו חבר, ומבפנים הוא מאחל לך את כל הרע שבעולם. זהו חבר שמסוכן הרבה יותר מכל אויב, וכפתגם העולם: עם כאלו חברים, מי צריך אויבים...

עשיו ולבן

יעקב אבינו מתמודד בשתי חזיתות. החזית הראשונה היא מול עשיו, אחיו שפשוט שונא אותו, ולא מסתיר את רצונו להרוג אותו. זה לא קל, אבל לפחות המפה ברורה; יש כאן רוצח, וצריך לברוח ממנו. החזית השנייה היא מול לבן, ששונא אותו לא פחות מעשיו, אבל מבחוץ כולו חיוך ונופת צופים. וזה, הרבה הרבה יותר מסובך.

מי שקורא את הפסוקים, אינו יכול שלא להתפעל מהתנהגותו הלבבית והמרגשת של לבן. כשהוא שומע שאליעזר מגיע, הוא רץ החוצה, ובניגון שובה לב הוא מזמין אותו פנימה בכל הכבוד הראוי: "בוא ברוך ה', למה תעמוד בחוץ, ואנכי פניתי הבית". לאחר שנים כשומע יעקב, הוא שוב רץ לקראתו, מחבק אותו ומנשקו ומביאו אל ביתו. ואף מציע מעצמו מבלי שהתבקש: "וכי אחי אתה ועבדתי חנים, הגידה לי מה משכורתך".

אך במקום אחר, התורה מספרת את האמת: "ארמי אובד אבי... והז"ל מוסיפים שהוא היה גרוע אף מפרעה: "שפרעה לא גזר אלא על הזכרים, ולבן ביקש לעקור את הכל". מסתבר שמאחורי ההתנהגות המלבבת, הסתתר סיפור אחר לגמרי: הוא רץ לקראת אליעזר - כדי להרוג אותו, לא פחות... וכשראה שזה לא אפשרי, הוא הזמין אותו פנימה, כדי שתגיע שעת הכושר והוא יבצע את זממו. גם אצל יעקב, לא הייתה כאן הזמנה תמימה, אלא ניסיון לשדוד אותו. הוא חיבק אותו, כדי לבדוק אם הוא מחביא את השטרות, ונישק אותו כדי לבדוק אם הוא מבריא משהו דרך הפה...

נס היה לו לאליעזר, שביקש לדבר תחילה קודם שיאכל, ובכך הוא ניצל מסם המוות שהיה בצלחתו. נס היה לו ליעקב, שהבין מלכתחילה עם מי יש לו עסק, והצהיר 'אם רמאי הוא, אחיו אני ברמאות'... הרבה תפילות והרבה ניסים היו נצרכים כדי לצאת בחיים ובשלום מתחת ידי אותו לבן, עם החיוך הרחב והמלבב...

הלב יודע אם לעקל אם לתקל, ואם מקשיבים לו בתמימות, יכולים לזהות לפי הניגון אם יש כאן משהו שמקרב אותנו לה' יתברך ולטוב

על לעשות רע? זה לא מתאים, לא פוטוגני, ובכלל לא מוכוב. היצר של היום, אף פעם לא מדבר אתך על רע, רק על טוב.

לא קל להתמודד מול יצר הרע. יש דברים שאתה יודע שהם רע, ואתה לא באמת רוצה אותם; כל מיני תאוות ויצרים, שמושכים אותך למטה וסוחטים ממך את לשד החיים, עד שכבר אין בשביל מה לקום בבוקר. וכל מיני מידות רעות, כעסים ושחיתות, שמשאירים אותך עם טעם כל כך מר, שאתה מתחרט על הרע שהתפתית להתחיל בכלל.

כשאתה יודע שזה רע, אמנם נדרשת התמודדות, אבל לפחות אתה יודע במה מדובר, ומול מי ומה אתה נלחם. אבל כשהיצר הרע בכלל לא מדבר אתך על רע, אלא על טוב, זה כבר סיפור אחר לגמרי. אין לך שום סיבה שלא להתפתות, שהרי מדובר בטוב, ומי אינו רוצה טוב. הרבה תפילות והרבה ניסים צריך כדי להינצל מיצר רע כזה שמתלבש בטוב ובמצוות.

מה העצה? תמימות. בכח השכל, קשה יהיה להבחין בין תכלת לקלא אילן, ובין טוב אמתי לרע מצופה בלבן. הדבר היחיד שיוכל לסייע במקרה שכזה, הוא דווקא התמימות שבלב. הלב יודע אם לעקל אם לעקלקלות, ואם מקשיבים לו בתמימות, יכולים לזהות לפי הניגון אם יש כאן משהו שמקרב אותנו לה' יתברך ולטוב אמתי, או משהו אחר שאמנם מדבר באותה שפה, אבל מתכוון דווקא להרחיק. משהו שאמנם נראה טוב אבל לא כל כך מריח טוב... זה לא קל, אבל מוכרח ובהחלט אפשרי. בנפשנו הדבר.

(ע"פ ליקוטי מוהר"ן א)

הרגע המדויק לישועה

שְׁמַעְתִּי מַרְבֵּי אִיטְשֵׁעַ מֵאִיר קוֹרְקוֹן ז"ל, שְׁסַפֵּר שֶׁבְּזָמַן דְּחָקוּ אֹז בְּעָרְב פֶּסַח שָׁלְחוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו מֵרִירִיד צָרוּר הַפֶּסֶח לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל לְכַבֵּד הַצְּאוֹת חַג הַפֶּסַח בְּיַד אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו שְׁנָסַע עַל הַיָּרִיד בְּבִרְסָלָב וּמִקֵּדָם נִכְנַס אֶל מוֹהֲרַנ"ת לְמִסֵּר לוֹ הַפֶּסֶח עִם עוֹד כְּמֵה אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו אֲשֶׁר גָּם כֵּן בָּאוּ עַל הַיָּרִיד, אֲבָל מוֹהֲרַנ"ת פָּדְרָכּוּ בְּקִדְשׁ שׁוּחַח אֲתָם אֲרָפוֹת מַעֲנִינֵי הַחֶג הַקָּדוֹשׁ עַל פִּי דַעַת רַבֵּנו ז"ל פֶּתַח מֵה לַעֲשׂוֹת בְּיָמֵים אֵלֶּה בְּעִבּוּדַת ה' לְהִכִּין עֲצָמָם בְּכַסּוּפִין וְגַעְגּוּעִים וּבְתַפְלוּת וּתְהַנְיָהם בְּיָנֵם לְבִין קוֹנֵם לְזָכוֹת לְקִדְשֵׁי הַפֶּסַח שֶׁהוּא רֹאשׁ לְכָל הַמוֹעֲדוֹת וְהָאוֹרוֹת הַקָּדוֹשׁוֹת אֲשֶׁר יוֹרְדִים בְּלִיל הַסֵּדֶר וְנִשְׁפָּעִים לְכָל הַשָּׁנָה וְכו', וְהֵם נִתְלַהְבוּ וְנִתְעוֹרְרוּ מֵאֵד מִהַדְּבָרִים הַנִּפְלְאִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִחִיָּה אֶת נַפְשָׁם, וְאַחַר כֵּן נִפְדְּרוּ מִפְּנֵי בְּבִרְפַת הַחֶג כִּנְהוּג וְהִלְכוּ לָהֶם, וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל לֹא הִזְכִּיר כָּלל בְּשִׁיחָתוֹ מִדְּחִיקוֹ וּמִצּוּקוֹ הַגְּדוֹלָה, וְהָאִישׁ אֲשֶׁר צָרוּר הַפֶּסֶח בְּיָדוֹ גָּם כֵּן הִלֵּךְ אֲתָם מִבְּלִי לְמִסֵּר הַפֶּסֶח לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל כִּי שָׂכַח לְגַמְרֵי מַה שְּׁלִיחוֹת שֶׁהִטֵּל עֲלָיו, מִחֲמַת דְּבִקּוּתוֹ הַדְּבָרִים הַיְקָרִים שֶׁצָּצְאוּ מִפִּי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּעִנְיַן דְּיוֹמָא, וְעִדָּן בְּבֵית מוֹהֲרַנ"ת ז"ל שֶׁנִּזְרַח הַמִּחְסוֹר הַחֲמוּד לְצַרְכֵי הַפֶּסַח.

וְרַבֵּי נַחְמָן טוֹלְטְשֵׁינְעֶר עָמַד אֹז לִיד מוֹהֲרַנ"ת ז"ל עֲצוּב וּמְדַאָּג מֵאֵד מַזְהָ שֶׁאֲפֵלוּ אַנְשֵׁי לֹא יָדְעוּ לְמַלְא מַחְסוֹרוֹ וְהִלְכוּ לָהֶם מִבְּלִי לְהַמְכוֹ עֲבוּר צָרְכֵי הַפֶּסַח, וְהַרְגִישׁ זֶאת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּפִנּוּי שֶׁל רַבֵּי נַחְמָן טוֹלְטְשֵׁינְעֶר, וְכִדֵּי לְחַזְקוֹ הַתַּחֲלִיל לְהַסְבִּיר לוֹ בְּמֵאוֹר פְּנִיּוֹ עֲנִין בְּשׁוּחַן וּפְרָנְסָה שֶׁהִשֵּׂם יַתְבָּרָךְ מְסַבֵּב כֹּל מִיָּנִי סְבוֹת בְּאִפְסוֹ נִפְלְא אִךְ לְהַשְׁפִּיעַ לְהַאֲדָם כֹּל צָרְכוֹ דְּרַךְ צְנוּרוֹת הַשְּׁפָע וְהַפְרָנְסָה וְשֶׁאֵר הַיְשׁוּעוֹת שִׁיחָתִים מְלַמְעֵלָה עַד שֶׁמִּגֵּיעַ לְהַאֲדָם בְּעֵתוֹ וּבְזַמְנוֹ וּבִשְׁעַר הַנְּכֹנֶה, עַד שֶׁלְּפָעֲמִים הַשְּׁפָע הַנֶּצְרָךְ נִמְצָא כְּבָר בְּבֵית וּמִסְתַּלֵּק בַּחַיִּן מִחֲמַת שֶׁעִדָּן לֹא הִגִּיעַ הַעֵת לְקַבְּלַת הַשְּׁפָע כְּמִ"שׁ עֵינֵי כָל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲתָה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכֻלָּם בְּעֵתוֹ - בְּעֵתוֹ דִּיקָא לֹא מִקֵּדָם וְלֹא מֵאֲחָר אֲפֵלוּ בְּרַגְעַ אַחַת, כִּי הַקְּדָמַת הַשְּׁפָע יְכוֹל לְהִזְיֵק חֵס וְשְׁלוֹם לְעַנְיָן אַחֵר, וְזֶה מִנְּפִלְאוֹת תַּמִּים דְּעֵים וְכו', וְהַרְחִיב לוֹ הַדְּבָר בְּזָה, וְהִנֵּה תוֹךְ פְּדֵי שִׁיחָתוֹ בָּא בְּמַרְצָה הַשְּׁלִיחַ הַנִּזְלָל לְבֵיתוֹ וּמִסֵּר לוֹ צָרוּר הַפֶּסֶח בְּהִתְנַצְּלוֹתוֹ וּבְקִשְׁתׁ מוֹחִילָה עַל עַנְבוֹ הַשְּׁלִיחוֹת מִחֲמַת הַשְּׂכָחָה, וְנִתְפַּעַל מֵאֵד רַבֵּי נַחְמָן טוֹלְטְשֵׁינְעֶר מִגְּדָל בְּטוּחוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת בְּשִׁעֲתָא דְּחִיקָא כְּזֹאת וּמִשִּׁיחָתוֹ בְּיָשׁוּב הַדַּעַת נִפְלְא כְּזֹה כְּאֵלוֹ לֹא חָסַר לוֹ כְּלוּם, וְנִתְמַלֵּא רַבֵּי נַחְמָן טוֹלְטְשֵׁינְעֶר שֶׁמְחָה גְּדוֹלָה וּפְנִיּוֹ צִהְלוּ מִקַּבְּלַת הַשְּׁפָע הַזֶּה עַד שֶׁאֲמַר לוֹ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל "נַחְמָן! זְעַהסְטוּ אֹז אֲצִינְדֵּעֵרְט אִיז גַּעְקוּמֵעַן דִּי רַגַּע פּוֹן דִּיא יְשׁוּעָה, נִישְׁט פְּרִיעֶר נִישְׁט שְׁפַעְטֵעֶר, און דָּאס הֵייסְט דְּעַר אַמְתֵּר בְּשׁוּחַן אֹז דִּי יְשׁוּעָה וְעוֹט קוּמֵעַן צוּא דְּעַר רִיכְטִיגֶעֶר צִיט".

לימוד התורה מרפא השכל (ליקו"מ סי' א')

על ידי קבלת עול מלכות שמיים, ואחר כך לרפאותו להכניס בו שכל קדוש. לכוון בלימודו לחזק המלכות: יש לכוון בעת לימודו, לזכור שלומד את התורה של השם יתברך, שהוא מורה לנו הוראות ומגלה מלכותו עלינו על ידי התורה שלו.

לכוון בלימודו להמשיך שכל קדוש: על ידי הזכרון שזוכר שלומד את מלכות ה', יוכל להתחיל לייער שכלו, להמשיך על עצמו הארת השכל הקדוש שיש בתורה, לקבל השכל האלוקי של הבורא שברא את העולם בחכמה.

בכל לימוד נעשה תיקונים אלו: בכל לימוד שלומד בתורה, מקרא, משנה, גמרא, שולחן ערוך, זוהר וכתבי הסוד, חסידות וכדומה, נעשה פעולה זו של קדושת צמצום קבלת עול מלכות, לקבל חיות רק מה', וכן לזכות לקדושת המחשבה והשכל האלוקי.

לימוד נגלה: אף שבכל לימוד נעשה התיקון של ה'מקל' המכה את המשוגע, וכן התיקון של ה'שמות הקודש' המרפה את המשוגע, בכל זאת בפרטיות, על ידי שלומד גמרא ובעיקר הלכה זוהר לצמצום קבלת עול מלכות ה', כיון שזהו כל עיקר הלימוד, לברר איך לקיים למעשה את רצון ה'.

לימוד הנסתר: בלימוד פנימיות התורה, וספרי הצדיקים, מעורר קדושת שמות הקודש שיש בתורה, ואפשר יותר לבוא בנקל לקבל השכל הפנימי שיש בכל דבר בבריאח.

צמצום קבלת עול: כשאדם רואה שנאבד לו השכל להתבונן בחייו ואינו יכול להסתכל על כל דבר במחשבה פנימית, זה מחמת שהיצר הרע התגבר עליו ללכת אחר התגלות ליבו, וצריך לחזק אצלו את כח קבלת עול המלכות, שהוא הצמצום שמצמצם עצמו שלא לקחת חיות מדבר גשמי בלא שימצא חיות אלוקית.

לימוד התורה מחזק המלכות: מניין לוקחים הכח הזה לחזק אצלו כח הביטול וצמצום למלכות ה', זה רק על ידי לימוד ועסק התורה בכה, כי בעצם לימוד התורה, מקבל האדם כח של שכל אלוקי, שמבין את הדעת הפנימית של הבריאח.

התורה מכניע הלב: עצם הלימוד תורה, מכניע הלב לפני מלכות ה', ומכניס בשכלו מחשבה פשוטה שיש מלך בעולם שמחפשים לעשות רצונו, וממילא מקבל כח לצמצם עצמו למלכות ה', וכך יוכל בהמשך על ידי ריבוי התמדת לימודו לקבל עוד ועוד שכל אלוקי קדוש.

שני דרכים לרפאות המשוגע: כמו משוגע שעושה נזקים שצריך לרפאו. ועיקר רפואתו הוא בשני פנים, דבר ראשון להכותו במקל ולהושיבו על מקומו לבל ימשיך להשתולל ולהזיק, ולאחר מכן אפשר לרפאות שכלו באמת בפנימיות, שיתחיל לחשוב באופן הראוי. כך גם כאשר אדם מאבד השכל הקדוש שצריך להיות לאיש ישראלי, הרי הוא דומה למשוגע, כי הוא רואה העולם באופן עקום, ועל כן צריך להכותו ולצמצמו

הליכות שיחות ומנהגים לברוח רק להשית'

יש הצדק לחשוך אותך לגנב, ואין זה עצה כלה וכלל אלא עציית היא "אנטליפן נאר צום איווערשטן" - "לברוח רק להשית' ותברך", שְׁתִּיבֵי לְמֵאֵהָלוֹ וְלֹא לְבִיתָהּ, אִךְ יִשְׂרָאֵל לְבֵית הַמְּדִינָה, וְעַקֵּר בֵּית מוֹטֵשׁ שֶׁלֹּךְ יִהְיֶה תוֹרָה וְתַפְלָה, וְשֵׁם בְּעִירָךְ חַפֵּל מְפִידִים אוֹתָךְ וְכו' וְהַשְּׁמִשׁ מִבֵּית הַמְּדִינָה אֲנִיבָא מְבַלְּקֵךְ בְּכָבוֹד, וְנִמְצֵא לְךָ סְגִיּוֹת, וְעוֹד יִתֵּן לְךָ פֶּר מְרִאשׁוֹתֶיךָ, וְכִשְׁתִּיעֵי דְחֶבְרָה לְאִשְׁתְּךָ וְיִרְבִּינָה, וְנִבְאוּ אֵלֶיךָ בְּעִקְלוֹת וְקוֹלוֹת בְּטַעְנוֹת הַנְּשִׁימָעוֹת, לֹא תַעֲנֶה לָהֶם דְּבַר, וְאַחַת יִתֵּי לְךָ הַשְּׁתִיכָה, וְכִשְׁתַּנְּגֶךָ, בְּטוּחַ אֵיזֵר שֶׁהִ' יִהְיֶה בְּעִירָךְ בְּקִרְבַּת הַיָּמִים" - בְּאֵחַת - אֵלֶּה, שֶׁצָּצְאוּ מִלִּב צִדִּיק אוֹתָם נֶאֱמַר, וְנִכְסֵי לֵלֵב יִדְוּ, וְכֵן עֲשֵׂה, וּמִבְּרִסְלָב שֶׁב לְמֵאֵהָלוֹ, וְיִשְׂרָאֵל נִכְסֵי לְבֵית הַמְּדִינָה, וְיִשְׂרָאֵל עַל הַתּוֹרָה וְהַעֲבוּדָה, וְהַלֵּל הִיא כְּמוֹ שֶׁאֲמַר לוֹ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל הַשְּׁמִשׁ כִּשְׁתִּיבָהּ, קִפְלוּ בְּטִבְרֵי פָּנִים יוֹת וְרַבּוּ בְּכָל מִינֵי הַתְּקִיבוֹת, וְאַחַר אֲזִיזֵי יָמִים בָּאוּ לְבִקְרוֹ אִשְׁתּוֹ וְיִרְבִּינָה בְּעִקְלוֹתֶיהָ וְשִׁעוּתֶיהָ, וְהוּא בְּאֵחַת - הַשְּׁתִיכָה יִחָד, עֲבָר עוֹד אִיךָ יָמִים, וְכָל הַיָּעִיר עִם עֲנִין זֶה מְקַרְקַח, עַד שֶׁכִּפְּהוּ מִפְּרִיּוֹ וְאוֹחִיבוּ נִתְעוֹרְרוּ לְרַחֵם עֲלָיו וְעַל בְּנֵי בֵיתוֹ, וְלַעֲשׂוֹת לוֹ מַעֲמֵד פְּרָנְסָה, וְקִבְצָה סְכּוּם פֶּסָךְ, וְסִדֵּר לְאִשְׁתּוֹ מַעֲמֵד בְּשִׂיחַ עִם מַעֲט סוּחֶהּ. וְהִיא בְּעוֹרָה, וְשֶׁאִשְׁתּוֹ הַתַּחֲלִיל מַעֲט מַעֲט לְהַצְלִיחַ, וְהוּא גָּם כֵּן יָצָא לְפָעֲמִים מִבֵּית הַמְּדִינָה לְעִמּוֹר לֵה, עַד שֶׁהִסְתַּק הַלֵּךְ וְגִדֵּל, וְהוּא הִבִּיאָה פְּרָנְסָה בְּרוּחַ, וְעוֹד נִשְׂאָר לָהֶם לְפָרַע חֲבוּתֵיהֶם, וְכַתּוּב אֲחַר כֵּן מוֹהֲרַנ"ת ז"ל אֶת כָּל זֹאת:

היא אהר מדידי נעתיי של מוהרנ"ת, שניטא אשה בעיר מאהלו, ונעשה גם תושב העיר, ונעסק שם במסחר. אבל התחיל להנהיג מסחרו בגזלות בעיר הנלאות פנימה הסוחרים, אבל לא הצליח בדבר העסק, והתחיל לירד מטה מטה. עד ששם הזמן נשאר בעירם וחסר כל, ולא היה ביכולתו לסלק החובות. וכן מקראו נפחד מביעלי חובות בדבר מעירו, בחשבו שימצאו לו מקור פרנסה במקום אחר, ולאט לאט נסלק החובות. לפיכך עבר דרך עיר פרסלב, ונפדו שיש לו בעיר ידי נפש, והלא הוא מוהרנ"ת. וכן פנה אליו, ומחמת ששהיה אורת, בקש אותו מוהרנ"ת לבל אצלו, ושאלו אודות שלמו ומוצבו. והוא סיר לו את כל אשר קרהו, ושיעמו עתה לנסע לאיזה מקום, ששם יש לו איזה קרוב משהיה שיהא איש אמיד, והוא מקה שיצמוד לו לנהוג בעצרתו לתת לו משרה וכדומה. לפיכך אמר לו מוהרנ"ת: "נבואי אמה בצרה גדולה, אבל עתה אינה עצה: אמה תבוא לקרובך, ותפרת פנה תענה על שלפ מצדך. תפך יראה לך אותות אי רצון מביאותך אליו, וגם את ידו תריקה יצפון לתת לתוך ידך, וגם אמירת' שלום עליכם בשפה רפה, יושית לך את ראשי אצבעותיו. ואולי יתן לך לשעור אצלו סעודה אחת או שתיים, ועל לינת לילה אינו מספק אם יתן לך אצלו, ואולי גם שם בבית המדרש לא יתנו לך מקום ללון, כי במקום שאין מפרין אותך

נצור לשונך הלכות לשון הרע

המשך הדרכים איך להנצל משמיעת לשון הרע: ג. עוד יש עצה להנצל משמיעת לשה"ר ע"י שינוי הנושא של השיחה, לדברים אחרים שאין בהם לשה"ר. כגון כשהחבר שואל: 'מה קרה עם פלוני?', תחזור ותאמר בקול: 'שמעת מה שהיה?' ותסיט את השיחה לענין אחר שאין בו לשה"ר. ד. אם אין עצה אחרת, יש להפסיק השיחה אף בצורה מעליבה, כגון לומר: 'איני רוצה לשמוע פטופטי הלשון הרע שלך'. אך התורה דרכיה דרכי נועם ונתיבותיה שלום, לכן אין להשתמש בעצה זו כשיש דרך אחרת בלי לפגוע בזולת. המקשיב לשה"ר כדי שלא לפגוע במדבר, עובר על לאו דלא תשא שמוע שוא', ועל 'לפני עוור לאתנתן מכשול', וכן על 'לא תחניפו את הארץ' שמחמת הנאה פרטית אינו מוחה בעוברי עבירה, ונמנה בין כת החנפים שאין מקבלין פני שכניה ר"ל. (קיצור הל' לשה"ר פ"ו סעיף ה)

וכי עקר האהבה היא כדי לקשר עצמו עם הטוב שבכל ישראל, וככלכל עמיהם יחד באהבה ואהדות: ליקו"מ הלכות, ברכות הראייה ו"ב"ד, ה

פיצוץ באישון לילה

הוא עלה כנער צעיר לארץ הקודש, בגפו, תוך מסירות נפש, ללא כל מסמכים, ומשהתגלה, הצליח לחמוק מידי משטרת הנמל ובנס ניצל מגירוש על ידי שלטון המנדט הבריטי, ששלט אז בארץ.

בארץ ישראל חבר יענקל' לחבורת חסידי ברסלב הנאמנים שעבדו את ה' בדביקות ובמסירות ובאהבת חברים מופלגת, בהיכל ציון התנא האלוקי רשב"י ובירושלים של מעלה.

נקפו השנים. רבי יעקב זאב כבר אברך מטופל בילדים רכים. תקופה מסוימת עבד לפרנסתו בבנין 'פלסטין פוסט', כשהוא בוחר בעבודה זו משני טעמים: האחד - מפני שלצורך כך חייב היה לקום בחצות הלילה, והשני - מפני שהיתה זו עבודה שהעסיקה את הידיים בלבד - עיטוף ואריזה, והמוח נשאר פנוי לעסוק בתורה ובתפילה.

ילדיו כבר הורגלו לדעת כי אביהם נעור בלילה, כאשר בקומם בבוקר נוכחו לראות כי הנר שאתמול היה ארוך, התקצר.

רבי יעקב זאב נהג לערוך 'תיקון חצות' באחד החדרים הצדדיים במקום עבודתו, ובזכות מנהגו הקדוש ניצל ממוות. וכאן אנו חוזרים לאותו לילה גורלי.

פעילותו של ה'פלסטין פוסט' היתה לצנינים בעיני שלטון המנדט, שכן הוא נקט קו גלוי ותקיף נגד ההגבלות שהטיל השלטון הבריטי על הגירת יהודים לארץ ישראל. תפוצתו הרחבה, כ-20,000 עותקים ביום, העמידה אותו במקום מרכזי ומשפיע ועובדה זו הטרידה את מנוחתם של האנגלים.

בליל כ"ב בשבט תש"ח, תוך כדי המלחמה שהתחוללה אז בארץ הקודש, החריד את דממת הלילה הירושלמי הקר פיצוץ אדיר. מכונית תופת שהוחנתה בצמוד לבנין ה'פלסטין פוסט' בידי שוטרים אנגלים, התפוצצה ברעש מחריש אוזניים והסבה נזק גדול למבנה.

הפיצוץ ארע סמוך ממש לחדר בו עבד רבי יעקב זאב, כל הפועלים שעבדו באותו חדר, נהרגו, ועשרות נפצעו. ואילו הוא - ששהה באותו זמן בחדר הסמוך באמירת 'תיקון חצות' - ניצל. אז ראה והרגיש על בשרו את התקיימות דברי רבינו הקדוש: "על ידי תיקון חצות - נמתק הדין" ('ספר המידות' המתקת דין, מד)

באותו לילה חורפי, ליל כ"ב בשבט תש"ח, התייצבו כמו בכל לילה מעובדי מערכת העיתון 'פלסטין פוסט' - שלימים הוסב שמו ל'גרזולם פוסט', לעבודתם. הבנין ברחוב הסולל 9 ביירושלים המה פעילות.

בין העובדים בלט יהודי עטור זקן ופיאות, חריג למדי במראהו על רקע שאר עובדי המקום. היה זה החסיד הברסלבאי רבי יעקב זאב ברזסקי.

רבי יעקב זאב היה עובד ה' נלהב שעלה מפולין

פדיין ושמו חצות החסיד ר' יעקב זאב ברזסקי

לארץ הקודש. הוא נולד לאביו רבי יצחק גרשון ברזסקי מוורשה. האב החזיק לפרנסתו חנות עורות מעובדים ופרוות, וכך היה סדר יומו: בחצות לילה היה קם לעבודת בוראו, שופך את ליבו באמירת 'תיקון חצות' והתבודדות, וגם אחרי תפילת שחרית התיישב לחוק לימודיו. רק בשעה 3 אחר-הצהרים הואיל לפתוח את חנותו לשעות ספורות בלבד. ולאחר מכן עשה את דרכו לבית המדרש לתפילת מנחה וערבית, שאחריהם הניח עצמו מיד לישון, לקראת חצות לכו ונלכה...

למרות שהיתה חנותו רק אחת מתוך שורת חנויות דומות באותו רחוב מרכזי בוורשה, ופתוחה רק שעות מעטות ביום - תמיד צבאו קונים על פתחה, כיוון שבתחום העורות והפרוות רבו זיפיים וחיקויים, העדיפו רבים לקנות אצלו בסמך על יושרו ואמינותו.

קימת חצות היתה לחם חוקו של רבי יצחק גרשון. גם את בנו יחידו יעקב זאב חניך בעבודת ה', בליל הבר-מצוה שלו בא לחדרו להעירו לקימת חצות, וכאשר התקשה יענקל', שקורי שינה אפפוהו, להתעורר, היזה עליו ממימי ה'נטילת ידיים'. "מאותו יום" סיפר רבי יעקב זאב, "נעשה אצלי חיוב חזק לכל ימי חי' לקום בחצות".

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה רפ"ב - מאמר סיכום [ב]

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

ט] אף על פי שנדמה לאדם שאינו כלל במדרגה זו שרואה חסרון בפניות, ולא מזה העצבות שלו, אבל האמת לאמתו היא שהסיבה שהנקודות טובות לא משמח אותו, הוא מחמת שהיא מלאה בפניות ופגמים, כי באמת כל נקודה טובה של דבר שבקדושה היא כח עצום של חיבור ודבקות להשי"ת, שבעצם טבעה היא מביאה על האדם שמחה עצומה, אלא שכל המחשבות והפניות שבשענת המצוה, ולא דווקא מחשבות לשם כבוד וכדומה, אלא גם המחשבות ה"סתמיות" שאדם חושב שזה סתם איזה מצוה ואינו מתבונן באמת שהוא עושה נחת רוח לבורא יתברך שמו, כל זה הוא באמת קליפות וסטרא אחרא שמכסה ומעלים ומסתיר את הטוב הזה, עד שקשה לאדם לשמוח בזה, ולכן אדם מוכרח להתבונן בזה שהרי עשיתי טוב, ואף על פי שלא חשבתי כלל מחשבות על כבוד ה', אבל אף על פי כן, בוודאי לא ייתכן שלא היה שם נקודה של מחשבה על כבוד ה', כי סוף סוף עצם עשיית המצוה מונח נקודה של רצון לעשות נחת רוח להשי"ת, ורק ע"י שמברר את הנקודה הפנימית הזאת, ע"י מתעורר אצלו שורש נקודת השמחה, ואז יכול לשמוח באמת, [וכן הוא גם אצל אחרים].

[י] עיקר המקום הלא טוב שצריך לצאת משם, הוא המקום של העצבות, כי באמת הוא המקום שהוא היפך מהקדושה והוא זה שמפיל את האדם לכל העבירות, ועל כן העיקר הוא לצאת מהמקום הזה.

[יא] רבינו מדגיש את גודל האזהרה להיות בשמחה ושזה מבואר כמה פעמים, ובזה מעורר אותנו לשים ליבנו לעוצם האזהרה להיות בשמחה ושזה מבואר כמה פעמים, וממילא אם אינו רואים את דבר זה כסדר בדברי רבינו, פירושו של דבר שאיננו לומדים את דברי רבינו באופן הנכון, כי יסוד מוסד בדברי רבינו הוא האזהרה להיות בשמחה, וזה העובר כחוט השני בכל דברי רבינו ז"ל.

[יב] ובאמת כל עניין זה של ההסתכלות בנקודות טובות, אין כאן רק עצה בעלמא לבוא לשמחה, אלא יש כאן תיקון של בניית משכן להשראת השכינה, והמשכן הזה הוא מקום ה"טוב", כי הטוב הוא רק השי"ת, וכל טוב שיש בעולם הוא גילוי אלקותו יתברך, בבחינת "טוב ה' לכל", ולכן עיקר שלימות התיקון נעשה ע"י הצדיק שהוא זכה לשלימות מדרגת ה"טוב", ולכן כל הטוב של כל אחד ואחד מישראל נכלל בו, וע"י עוסק בבניית המשכן, אבל זה לעומת זה יש את ה"רע עין" שהוא היפך מהטוב, וכל עניינו הוא לחפש רק את הרע, ובכל דבר לראות איזה רע יש כאן, והוא נכנס בעומק לב האדם עד שנדמה לאדם שבאמת אינו מצליח לראות טוב, ואינו מבין שזה הכל התגברות קליפת הרע עין שלא נותנת לאדם לראות את הטוב.

[יג] עיקר השמחה הוא בחינת "ניגון" כי אין זה דבר של שכל בעלמא, אלא הרגשה פנימית בלב של נעימות ואושר במה שזוכה לעשות נחת רוח להשי"ת, וזה עיקר עבודת האדם להיות כל הזמן בתוך ה"ניגון" הזה של השמחה, ולניגון הזה צריך הרבה "כלים", וכלי הניגנה הם הנקודות טובות, וככל שמגלה בעצמו יותר נקודות טובות ושמח בהם, כך יוצר עוד כלי נגינה ועוד כלי נגינה, כי באמת כל נקודה ונקודה טובה של תורה ומצוות הוא כח עצום של ניגון של שמחה שבכוחו לשמח את האדם מאוד מאוד, אלא שצריך להיות "יודע נגן", ואת הכח הזה צריך לקבל מהצדיק ע"י אתערותא דלתתא וע"י שירצה לקבל את הניגון הזה, ואז יוכל להתחיל לשמוע את הניגון הנפלא שעולה מהנקודות טובות, ומתחיל להרגיש את עוצם החן שיש בכל יהודי ויהודי, וכמה השי"ת מתפאר בו מאוד מאוד

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

"עיקר ההתחזקות ביותר" באיזה תורות בליקוטי מוהר"ן? עקר ההתחזקות ביותר הוא על-פי מה שכתב בשני תורות קדושות, שהם אומרה לאלקי בעודי בלקוטי או בסמיך רפב, ומה שכתב על-פסוק ואיה השם לעולה, בלקוטי תנינא בסמיך יב, ע"ש היטב. (ליקוטי הלכות, תחומין ו, ב.)

הזוכה: יואל בן אלעזר בני ברק
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

"והבן הדברים היטב לעצה להתחזק בכל מקום שהוא בכל מה שיעבור עליך כל ימי חיך, כי אינך יודע מה יעבר עליך" על מה נאמר? נ"ל

לכבוד מערכת עלה לתרופה שלום רב. רבינו מלמד אותנו בתורה המופלאה "איה", שבאמת הקב"ה מחיה את כל הנבראים ומלא כל הארץ כבודו, והחיות של כל דבר בעולם זה דבר ה'.

רבינו מגלה לנו שאפילו כל המקומות המטופנים והס"א גם אותם הקב"ה מחיה תמיד, והחיות שלהם הוא ע"י ה"מאמר הסתום" - "בראשית", כי העולם נברא בעשרה מאמרות, וכל מאמר מחיה את הפט השייך לו בבריאה, והמאמר בראשית הוא המאמר הכי גבוה, ובגלל שהוא כל כך גבוה לכן הוא נעלם נסתר ונשגב.

דייקא לכן הטומאה יכולה לקבל ממנו חיותה, ע"י שהם מתאמצים לא להביא לגילוי את "דבר ה" שהוא החיות האמיתית, ותמיד פועלים להסתיר על שורש חיותם, והואגים שהיהודי לא ישאל שאלות מהיכן חיותם האמיתית ומה שורשם.

לכן כשאדם השקוע במדור הקליפות ושבו ידי יצרו, ומתעורר פתאום ושואל "איה מקום כבודו" ע"י הוא עולה בתכלית העליה, כי הוא מבטל את ההסתרה ושובר את כל כח הקליפות, והוא מיד נדבק בחיות האמיתית של מקומו

המטופן - "בראשית" שזה המאמר הכי גבוה וזוכה לתכלית העליה. רבינו מלמד אותנו כאן שעיקר כח היצר זה לומר לאדם, אל תשאל שאלות פשוט תהנה מהעולם, ואל תתעניין מה עומד מאחוריו.

יעקב במלחמה עם שרו של עשיו אמר לו הגידה נא שמך, ושרו של עשיו ענה לו "למה זה תשאל לשמי", בפשטות נראה שלא ענה לו תשובה, אך צדיקים מלמדים אותו שכן ענה לו.

הוא ענה לו שהשם של השטן זה "אל תשאל שאלות" אם תשאל "איה" אני לא קיים, אני נשבר.

זה מזכיר את מה שרבינו בשיחות הר"ן [שיחה ו'] מדמה את התאוות לעמודי אור מהשמש הנכנסים בחורי החלונות ומשתקפים על האבק, ויוצרים מראה של עמוד של אור והאדם מתאמץ לתפוס אותם ובאמת אי לו כלום ביד.

אם נתבונן במשל הזה נראה שהאור הוא אמיתי - אור השמש, אך האדם לא תופס את השורש והמקור אלא עמוד מדומה.

כך בכל התאוות צריך לדעת שהאור הוא אמיתי, כי הקב"ה הוא המהווה

אותו בכל רגע, אך היצר תמיד אומר לאדם להיבדק בו בעיניים עצומות בלי שאלות, וכך מכלה האדם את חייו בהבל ולא נושא מאומה בעמלו ונותר רחוק ממקור האור.

רבינו קורא כאן לכל אדם בכל דרגה, תדע שאין שום נברא שלא חי מאור השי"ת, וכל מה שאתה פוגש ומה שעובר עליך, לא משנה כמה הוא עצוב מושך או מבלבל, הוא חי רק מהשי"ת.

ההסתר ניזון מההסתכלות שלך, היהודי הוא כוסף תמיד שתסתכל עליו במבט של העולם - העלם והסתר, תראה אותו כמציאות נפרדת ובכך תנציח ותינתן כח להסתרה שבו.

רבינו קורא לנו לא להיכנע, פשוט לשאול אותו מי אתה מי ברא אותך, ומה התכלית שלך, ומה התכלית שלי בעולם.

אם תשאל פשוט תגלה שהשי"ת ברא אותו כדי להסתיר, שיהיה בחירה...

תבחר לצעוק איה... הגלה נא... תשבור אותו ותעלה בתכלית העליה.

שלמה זלמן גרוסברג, אלעד

בכל נקודה ונקודה, עד שיזכה לשמחה פנימית שהוא בחינת ניגון של שמחה ואושר פנימי שמתנגן בלב האדם [שזה עצמו בחינת השראת השכינה שבלב כל אחד ואחד שהוא בחינת בניין המשכן מהנקודות טובות].

[יד] ושליומות הניגון הוא דייקא מחמת זה שיש גם עליות וגם ירידות, כי עיקר היופי של הניגון הוא דייקא מחמת שיש גם ירידות, וזה עיקר האמנות של ה"ידוע נגן", להוציא את הניגון מתוך הירידות, ולעשות מהם ניגון מתוק ונפלא, כי עיקר כבוד ה' שמתגלה בנקודות טובות [שעל ידם נבנה המשכן שהוא השראת השכינה שבלב כל אחד, שזה נבנה ע"י הטוב של כל אחד שהוא בחינת גילוי נקודת החיבור לאלקות שבו], הוא בעיקר בנקודות האלו שהם מתוך המצב של הירידה וההסתרה והבלבולים, שכל נקודה של טוב שאדם זוכה לחטוף במצב הזה, יש בו גילוי מיוחד לכבוד ה', ולכן הניגון המושלם הוא דייקא הנקודות שמתבררות מתוך הירידות, וזה עיקר היופי והחן של הנקודות טובות.

[טו] וכל נקודה ונקודה טובה הוא בחינת כלי נגינה שעל ידה מתנגן הניגון הנפלא הזה, אבל עיקר הכלים הם דייקא במצוות הפשוטות שבכל יום, כי אדם נוטה לחפש את השמחה בדברים ובזמנים מיוחדים כמו בשבתות וימים טובים, או בלימוד מיוחד של כמה שעות וכל כיוצא בזה, ואמנם כל זה דברים נפלאים מאוד, אבל הניגון האמיתי והשלם הוא דייקא מתוך הכלים שיש אותם כל הזמן שהם המצוות התדיריות שבכל יום, כל נקודה של סוד מרע ועשה טוב ששם מתגלה נקודת החיבור הפנימית להשי"ת.

[טז] וכשאדם זוכה לניגון הזה, יכול להתחיל להתפלל, כי עיקר התפילה הוא בחינת הניגון הזה של פנימיות הלב, שמודה להשי"ת מתוך שמחה ושירה וזמרה, ומבקש מהשי"ת כל צרכיו, אבל כשאדם רחוק מהניגון הזה, הוא מגיע לתפילה ולבו סתום מאוד ואינו מצליח כלל להתפלל, ולכן צריך לקחת את כלי הניגון הנ"ל ולעורר את הנקודות טובות שהם כלי הניגון וכנ"ל, ודייקא הנקודות טובות הפשוטות והתדירים מסוגלים לזה ביותר וכנ"ל, ועי"ז שמתבונן ומוצא את הטוב שבו, מעורר את כח הניגון הזה שע"י יכול להתפלל.

[יז] שלימות התיקון נמשך ע"י החזן השלם, שהוא ראוי באמת לעבור לפני התיבה, והוא מסתכל באמת על הטוב שבכל אחד ואחד, ועי"ז מעוררו לתפילה, ואזי הוא לוקח את התפילות והברכות והקדושות של כל אחד ואחד ומעלה אותם למקום גבוה ונורא מאוד, אלא שהדבר נעשה בכח האתערותא דלתתא של כל שי"ץ ושי"ץ בכל מקום שהוא שמעורר בזה את האתערותא דתתא לפי בחינתו, ועי"ז יש כח לחזן השלם להשלים את התיקון הזה בשלימות ובאופן נורא ונשגב.

[יח] עיקר עבודת האדם הוא לעלות בכל עת מבחינת בהמה לבחינת אדם, אלא שעיקר המונע לזה הוא החלישות הדעת מהנפילות והפגמים, אבל ע"י שידוע האדם שבאמת הוא "טהור" כי יש בו בחינת הבל פה שאין בו חטא, עי"ז הוא בבחינת יבואו טהורים ויתעסקו בטהורים שיכול לעסוק בבחינת הקרבנות, להעלות כל דבר בעולם מבחינת בהמה לבחינת אדם שע"י נבנה המשכן.

[יט] מאמר זה הוא יסוד גדול בכל דרכי עבודת ה', ולכן אף על פי שכל מאמר של רבינו יש בו דרכי חיים נפלאים ומאירים, אבל עניין זה של אומרה הוא יסוד שכל דרכי העבודה מושתתים עליו, ולכן צריך תמיד לילך עם זה.

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה | לקר"ת סי' י"ב [א]

לחפש את ה' בנגה

[א] העולם נברא באופן שיש קליפות המתלבשים על העוה"ז ומכסים את כבוד ה', ולפי מעשי האדם ואחיותו בעולם הזה, כן דרך הילוך מחשבתו, שאינו חושב מכבוד ה', ומסתכל על כל דבר בבריאה כדבר ללא משמעות פנימית, ואינו מתלהב מהבריאה לראות גדולת ה', וכך נתעקם מחשבתו ממחשבה למחשבה - ריבוי מחשבות של הסתר והעלמה מגילוי אור כבוד ה'.

[ב] קליפה זו המכסה כבוד ה', נקרא בשם 'קליפת נוגה', שאינה קליפה של עבירות היפך רצון ה', אלא קליפה המכסה את ההרגשה של כבוד ה', לחיות ללא משמעות פנימית של הרגשה בכבוד ה', אפילו שבפועל עושים ומקיימים מצוות. ולולא קליפת נוגה המכסה על ה' היה האדם מרגיש אהבת ה' ומתיקות של יראה והיה מלא בהתפעלות ואמונה ובטחון והשגחה.

[ג] התחלת שביירת הנוגה הוא באכילה, כי האכילה אף שהיא על פי תורה, אך אם אינו מעורר לעצמו מחשבות במציאות כבוד ה', אזי האוכל מסתיר את הכבוד של ה', (וכמוא הרבה בליקו"ה). ולהיפך, כפי כמה שמקדש

[ח] ועל ענין זה סובב והולך כל המאמר הזה, מה לעשות איך לשבר הקליפת נוגה, כאשר אין מאיר כבוד ה', רק על ידי החיפוש אחר כבוד ה', כי עצם החיפוש 'איה' משבר את הקליפה המסתירה את כבוד ה'.

הבעירה שבלב

בלבם אש בוערת. אלא מחמת שאינם יודעים איך לגלות אותה, פורצת האש ומתבטאת בתבערה אל תאוות העולם הזה. ותחת אשר ישקיטו תבערת לבם בהתלהבות הלב של תורה ותפילה ועבודת ה', הרי הם משקטים את תבערת וצימאון לבם בהנאות כוזבות המלהיבות את הלב באש זרה.

ושוש הבעיה היא, כי כשהתבערה האלוקית שבלבם פורצת במלוא עוזה, ורוצה להתגלות, הרי היא מתגלה בתבערה אינסופית, שאין יכולת להאירה בתוך גבולות העולם הזה. כי תיכף כשמתעורר לב האדם לעבודת ה' הוא משתוקק להשליך כל הבלי העולם הזה אחרי גוו ולעבוד את ה' במסירות נפש. ואינו מוכן לצמצם את עצמו, לעבוד את ה' גם בעבודות פשוטות וקטנות לפי מדריגתו הנמוכה. ומאחר שאין בכוחו לעבוד את ה' בעבודות גדולות ונפלאות, הרי הוא נופל מהתלהבותו לגמרי.

"נמצא, שמה שהאדם בוער לה' יתברך חוץ מהמידה, מחמת זה נכשל לגמרי חס ושלום. וזה בחינת גסות ורום לבב, כי מחמת הגאות שבלבבו, אינו רוצה לעבוד את ה' יתברך, כי אם כשיזכה לעבוד את ה' יתברך בעבודה גבוהה מאד" (ליקוטי הלכות, תרומות ומעשרות ג, א).

מה שאין כן, מי שהולך בדרך הקודש המבוארת בתורה זו, ומוכן להשפיל כבודו ולצמצם תבערת לבו, לחשוב מחשבות איך לעבוד את ה' לפי מדריגתו ובחינתו - הוא זוכה לגלות תבערת הלב בהדרגה ובמידה, וזוכה להרגיש בתפלתו ועבודתו אור ה', ולהתלהב ברשפי אש שלהבת י-ה בעבודתו יתברך.

כולנו מחפשים התלהבות. כולנו רוצים להלהיב את הלב, שיעבר ברשפי אש שלהבת בתורה ותפילה ועבודת ה'. ואין אתנו יודע עד מה כיצד ואיך להלהיבו ולהעלות בו אש תמיד?! אך רבינו הקדוש מלמד אותנו (ליקו"מ מ"ט), שהלב בוער כבר מעצמו בתבערה עד אין סוף ואין תכלית, שהרי הלב שלנו הוא חלק אלו-ה ממעל, והתבערה שבו היא עד אין סוף.

וכמו שמתאר זאת מוהר"ת (ליקוטי תפילות שם) "כי אנחנו חלק אלו-ה ממעל ושכינת אלקותך בתוך לבבנו. על כן הומה עלי לבי, לבי ככינור יהמה. ורשפי שלהבת לבבי הבעור ונכסף אליך, מים רבים לא יוכלו לכבותה ונהרות לא ישטפוה. כי אור לבבי מקושר ומחובר באורך הגדול האין סוף".

כדי להלהיב את הלב, אין צורך להצית בו אש... מה שנצרך הוא רק: לצמצם את ההתלהבות האינסופית הקיימת בו, ולגלותה בתוך גבולות הבריאה בהדרגה ובמידה.

וכשאין יודעים איך לצמצם את ההתלהבות ולגלותה במידה ובצמצום - אין מרגישים את תבערת הלב בעבודת ה'. שכן, אור להביות הלב, אין לו גבול ומידה, ואינו יכול להתגלות בגבולות הבריאה ולהביא את האדם לעבודת ה' ולגילוי מלכות ה' בעולם, רק כשמצמצמים אותו ומגלים אותו בהדרגה ובמידה.

ביאור הדברים, כל בני ישראל, מגדול ועד קטן, טמונה

עומק הפרשה

ידידה לצורך עליה

כלומר נסתלקו ממנו המוחין והדעת, הנה אך מצא איזה אחיזה ותקוה במחשבת אמונה, לזכור שהש"ת אתו עמו ואצלו, ומיד חשכו המאורות באופן בלתי רגיל.

אך באמת אין חושך זה אלא תכלית אהבת ה', ביקש הש"ת להלין שם את יעקב אהובו (סנהדרין צה:), ויתירה מזה דרשו חז"ל (שם) 'משל לאוהבו של מלך שבא אצלו לפרקים אמר המלך כיבו את הנרות כיבו הפנסין שאני מבקש לדבר עם אוהבי בצניעה, כך השקיע הקדוש ברוך הוא לגלגל חמה שלא בעונתה בשביל לדבר עם יעקב אבינו בצניעה'.

באותה שעה הראה הש"ת ליעקב את דרך עליית האדם, עבודת האדם היא בדרך של סולם, אך העליה אינה בדרך של עליה גלויה, אלא עובדי ה' הדומים למלאכי השרת, עולים ויורדים בו, העליה נעשית דווקא באופן של עליה וידידה, שוב ושוב, ובאותה שעה אין לו אלא להאמין בהש"ת, ובצדיקו האמיתיים המעוררים אותו שהידידה היא תכלית העליה.

כשמקבל האדם דעת זו ומאמין בה, מיד "והנה ה' נצב עליו... הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך. והיה זרעך כעפר הארץ... והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך, והשיבותיך אל האדמה הזאת, כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך". (ע"פ ליקו"ה הל' מתנה ד, יג)

יציא יעקב מבאר שבע וילך חרנה:

יעקב אבינו יושב בצלו של יצחק אבינו, מקבל ממנו את מסורת התורה והאמונה, אך הנה הגיע הזמן לעלות אל קדושה למעלה ממנה, לישא את ארבע האמהות ולהעמיד שבטי י"ה, להקים את בנין השכינה הק' ולהביא לעולם את כלל ישראל.

לשם כך יוצא יעקב אבינו מצל אביו ואמו, נפרד מקדושת ארץ ישראל ממקום השראת השכינה הנקראת 'באר שבע', ופניו מיועדות ל'חרן' מקום החושך הדינים וחרון אף ה' (זוה"ק יוצא קמוז). שם הוא עתיד לשכון עשרים ושתים שנה בבית לבן הארמי, בית מלא גילולים, דווקא בדרך זו הוא עתיד לבנות את בית כרם ישראל.

בדרך לחרן "ויפגע במקום", יעקב נאחז במקומו של עולם, בהר המוריה, באותו הזמן בתכלית החושך וההסתרה, הוא נאחז ונדבק באמונה זו שהנה גם אותו המקום שאני הולך ומתגלגל, אני שורה ומונח בנחלת ה', אשר הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו (כמו שדרשו חז"ל על פסוק זה, בילקוט קיז), כלומר כל העולם הוא מקום השראת השכינה ואין הש"ת מוגבל למקום אחד בלבד, אלא בכל מקום ממשלתו והשראת שכינתו (עיין ליקו"מ ח"ב א, יד).

מיד עם האחזו במקום, מיד "כי בא השמש", ודרשו חז"ל (בראשית רבה סח, ז) ששקעה שלא בעונתה,

הבל פה שאין בו חטא

יש הסתכלות כאילו הלימוד תורה שמלמדים את הילדים והצעירים הוא רק בשביל ללמד אותם איך ללמוד בהיותם גדולים, והוא כעין מצוות חינוך שיש לחנך במצוות כדי שיהיו רגילים בכך, כאשר יהיו מחוייבים בלימוד.

אך חז"ל אומרים (שבת קיט:): שההבל פה של התינוקות של בית רבן מקיים את העולם. כלומר שיש להסתכל על הלימוד תורה שלהם שהוא יקר מאוד למעלה 'עכשו', גם בלי שיצא מכך תוצאה בהמשך חייהם. כי ההבל פה שלהם נקי וזך מאוד, וההבל פה הזה מעלה נחת רוח גדול למעלה. ולכן יש להחשיב כל רגע של הלימוד תורה שלהם.

והנה, מובן מרביז"ל (ליקו"מ סי' רפ"ב) שההבל פה שאין בו חטא, תלוי מאוד בהסתכלות של האדם על עצמו. כי גם אדם גדול שיש בו חטאים, אם יוציא מפיו דיבורי קדושה של תורה ותפילה, מתוך מחשבה של שמחה שהוא קשור ודבוק בבורא עולם על ידי תורתו ותפלתו, אזי הפה שלו נחשב להבל פה שאין בו חטא, אפילו שבוודאי יש בו חטאים ועוונות. כי הדיבור שמדבר עכשו יוצא ממקום נקי - מנקודה הפנימית של קשר לבורא שבאותו נקודה פנימית אין בו באמת חטאים - ודיבור כזה מחזיק ומקיים את העולם, ומטהר את הזוהמה של אוריא דעלמא הדין.

ולפי זה נמצא שאם כל אדם גדול יכול להיות כתינוק שדיבוריו יוצא מפה שאין בו חטא, על אחת כמה וכמה, צריכים אנו האחראים לחינוך הצעירים שעדיין אינם ברי עונשין, להזהר ולהשתדל מאוד שהתינוקות ידברו דיבורים קדושים מתוך פה שאין בו חטא. כלומר שדיבורי התורה ותפילה שלהם יצא מתוך הרגשה פנימית שהם טובים ורצויים לפני ה', שכך הדיבור שלהם יוצא מתוך הנקודה הפנימית ששם הם באמת זכים ונקיים.

ולשם כך צריכים אנו להזהר למלאות אותם בהסתכלות טובה על עצמם, שידעו משמחת היהדות, שירגישו מאוד את הטוב של עצמם, ואת הקשר הפנימי שיש להם עם הבורא, ועד כמה כל דיבור קדושה שיוצא מפיהם יקר מאוד למעלה.

כי כאשר התינוקות יודעים זאת, ממילא כל התורה ותפילה שלהם יצא מתוך המקום שאין בו חטא, וכך יצא מפיהם הבל פה זך ונקי.

אך ילד שמקבל הרבה גערות וההערות, וחי בהרגשה עד כמה הוא רחוק ומנוער מכל טוב, אזי הוא נמצא בתוך מציאות של 'חטא', וכל דיבור שמוציא מפיו הוא כהבל פה 'שיש' בו חטא. כי אף שלמעלה הבל פיו נחשב להבל פה שאין בו חטא, אבל כיון שמצד הרגשתו הוא חי בהרגשה שהוא תינוק 'שיש' בו חטא, ממילא דיבוריו פגומים, כי הבל פיו אינו יוצא ממקום זך ונקי של הרגשת קרבת אלוקים, לדעת שכל דיבור שלו יקר וחביב מאוד למעלה.

מתחדשים

התורה הזמנית: בימים אלו החלו העוסקים בתורות רביז"ל בלימוד תורה י"ב שבליקו"מ תנינא. ליקוטי תפילות על התורה (ח"ב): י"ב. ליקוטי הלכות: הקדמה. ציצית ב. נפילת אפיים ו. ביהכ"ס ב. תחומין ו. ר"ה ו. פורים ד. תולעים ג. בשר בחלב ג. תערוכות ב. כבוד או"א ד. שילוח הקן ג. גביית חוב מיתומים ג.

לרגל התחלת תורה י"ב תנינא, ארגון 'לטייל בתורתו' הידוע בעידוד והאדרת לימוד ליקוטי מוהר"ן בעיון - הוציא לאור מהדורה עיונית מיוחדת ומפוארת של תורה 'איה', בה מופיעה התורה הן בצורת הדף והן באותיות מאירות עיניים עם שוליים רחבים לכתבת חידושים, ליקוטי תפילות, כמה 'הלכות', ועוד. מהדורה זו מופיעה בשתי גדלים: מהדורת כיס ומהדורה מוגדלת. ניתן להשיג בבתי המדרש בריכוזי חסידי ברסלב. לדרכי קבלת החבורות, ניתן להשאיר הודעה בשלוחת ההודעות למערכת ב'קו לטייל בתורתו': 046277313.

הופיע! לוח הקיר השבועי המפואר 'לוח אשרינו' לתליה בבתי כנסת (עד חיי שרה תשפ"ה) הכולל את השיעורים הקבועים: ליקוטי מוהר"ן, ליקוטי הלכות, דף היומי בבלי ומשנה ברורה, וציטוטים לחיזוק. 0548440814.

הודעת מערכת: החל מתחילת המלחמה בארה"ק, גבר הביקוש לטללי חיים מבית מדרשו של רבינו ז"ל המונגשים באופן בהיר ומעשי בגליונות 'עלה לתרופה'. מאז - הביקוש לא ירד. כמות ההדפסה המוספת היא על פי תרומות הציבור. המעוניינים בזיכוי הרבים העצום של 'עלה לתרופה', פנו בהקדם למערכת.

י"ר ע"י מנון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ל
A028080148@GMAIL.COM
02-8080148
מקס או הודעה קולית
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערסות נסגרת מיד יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

כי בודאי בא יבא אורנו שהוא משיח צדקנו, כי בשם קדשך נשבעת לז' שלא יבנה ג'ז' לעולם ועד. ובכל יום ממשיך עלינו ה' יתברך מאורו הגדול עד אשר תצמח ישועתנו. ועל-כן צריכים להאמין שאפלו בתקף השבת הגלות האור מוסיף והולך ויכול כל אחד ממקומו להתקרב לאור הקדוש הזה שהוא אור התורה, שהוא בחינת ג' חנכה שמדליקין על-די שזכו צדיקי הדור לחזר ולהמשיך אור התורה שלא תשתפח לנצח: ליקוטי הלכות, שילוח הקן ה, ט

יהלום
כי באמת גם עם כל אחד ואחד ה' יתברך מוסיף עלינו אור חסדו וישועתו בכל יום:
שם

ולתחייב על 'קצת', אבל בפועל זו הדרך היחידה להתקדם למעשה.

לכן צריך להתבודד בכל יום, לשבת ביישוב הדעת עם הש"ת, ולברר את הרצונות, להתמקד על הנקודה, מה אני רוצה, ומה ה' רוצה 'ממני'. בשביל מה אני פה, למה אני שבור, וכי באתי לעולם להצליח ולבוא לאיזה מעמד, וכך להתחיל להתפלל ולבקש מה', להצטמצם למעשה, איך אני מעביר את היום, לפחות עם משהו אחד טוב.

אצל אנ"ש ראו שהמתבודדים היו מלאי יישוב הדעת, הגם שהיו להם רצונות וכיסופים לזכות לדרגות הגבוהות ביותר, בכל זאת היו שמחים ושלמים עם עצמם, למדו ספרי רביה"ק ומצאו בכל פעם עצה אחרת איך להיות קרובים לה' במצב שלהם באותו זמן, והכל מחמת שהתבודדו וידעו שיש להם קשר לה', ועבודת ה' שייך להם, על אף כל הבעיות שהיו מנת חלקם ברוחניות ובגשמיות, ולא התעסקו עם שאלות אלו האם הצלחתי, האם יש לי כוחות, אלא חטפו כל גרגיר טוב שהיה באפשרותם, ושמוח עם זה, על שעשו נחת רוח לה'.

למה לא להתאמץ לעלות למעלה ממדרגתי, והרי צריך לכסוף לעלות למדרגת הצדיקים, ואדם צריך להאמין בעצמו שיכול לזכות לכל הדרגות שבעולם?

בוודאי שצריך מאוד להתחזק באמונה בעצמו ובכוחותיו, כי לכל יהודי יש כוחות גדולים ביותר. אך בכל זאת אסור שהרצונות לזכות לדברים הגדולים, יפילו אותו מהדרים הקטנים. כי צריך להיות מציאותי, מהו המרחק בינו לבין הרצונות שלו, ומה עושה למעשה בשביל להתקדם אל הרצונות.

וכגון בענין לימוד התורה, שבוודאי יש לכסוף לכבוש את כל התורה, וכן בתפילה למסור זאת, יש ליישב את הדעת איך נראה למעשה הלימוד תורה שלומד, ואם רואה שאינו לומד דיו, יצמצם את המחשבה למעשה, מה ואיך אני כן יכול ללמוד היום' ולהתאמץ ללמוד זאת, לא לחשבן לפי הרצונות השלמים, אלא למעשה מה יכול להוסיף היום על האתמול.

אמנם קשה מאד להצטמצם למעשה, זה נראה כאילו מוותרים על השאיפות, והוא כעין השפלה, להיות מציאותי

הלכה פסוקה מאת הר"ג ר' שמעון אנשיין שליט"א / מו"צ בעיד בית שמש יצ"ו

ברכת הברק והרעם

מצוים כלל בארץ ישראל. מה גם שדעת החזו"א שיש לברך אף על הנוצרים מהחום (מעשה איש ה עמוד פט). ובשבת הלוי (י מה) כתב, שאין לברך על הנוצרים מהחום רק כשהם ברקים הלשים.

ה. בשמיעת רעם, מצוי שנדמה כרעם ולמעשה הוא קול אחר [ממטוס וכדומה], ועל כן נכון להזהר מלברך עד שיידעו בבירור שהוא רעם. אבל אם הוא בודאי רעם, אזי אין צורך שישמעו קול חזק.

כמה פעמים צריך לברך

א. מי שביקר פעם אחת באותו יום - שוב לא יברך אפילו ראה עוד ברקים ורעמים. ואפילו הסיח דעתו מהם או ישן ביום. אבל ביום אחר, יש לברך שוב (משנ"ב ח).

ב. אמנם אם נתבהרו השמים לגמרי, ואחר כך שוב נראו ברקים ורעמים - יש לברך שנית אפילו באותו יום. אבל אם לא נתבהרו לגמרי אף שנפסקו הגשמים, אין לברך עוד באותו יום (ש"ע רכז ב ומשנ"ב שם).

ג. 'אותו יום' הכונה היא גם ללילה שאחרי עד זמן 'עלות השחר'. אמנם מי שישן כבר 'שינת קבע', ואחר כך ראה ברק או שמע רעם, אף שעדיין לא הגיע עלות השחר, יש לו לברך עליהם (ראה צ"א יז, עת. הל"ש שם ח).

ד. מי שלא ישן כלל בלילה, מכל מקום נחשב למחרתו כיום אחר (בקצת השלחן סו בבד"ש כג ובאו נדבדו ה לב, והסתפק בזה. אך מסתיימת הפוסקים נראה שכלל זאת יש לברך).

אין לעשות כן לכתחילה, מכל מקום לא יברך שוב על ברק (ראה הלכות שלמה כג כד).

ה. אם שומעים רעם ורואים תיכף ברק. צריך לברך על שניהם רק ברכת 'עושה מעשה בראשית' (משנ"ב ה).

ו. מי שראה ברק או שמע רעם ולא בירך עליהם, אזי כשרואה או שומע עוד הפעם צריך לברך (כ"מ ממשנ"ב יב רעם וברק זה). וכ"פ בברכת הבית לג. באר משה ב יב.

סוג הברק והרעם

א. אף כשאין רואים את הברק ממש אלא רק את האור של הברק, גם כן יש לברך על זה (מנחת שלמה ח"ב, ד, לה. אז נדברו, כ. ציץ אליעזר יב, כא).

ב. כשרואים רק אור קלוש של ברק, כגון: ברק שנעשה ממרחק גדול מאוד. או הנמצא בבית שחלונותיו אינם שקופים, והברק היה מצד האחר של הבית. או כשנמצאים בבית ומבחינים קצת שנתהוה איזה אור בחוץ - מסתבר שאין לברך עליו.

ג. אך על הידיעה בלבד, אין לברך. כגון למי שאמר לו שהיה ברק, או מי ששמע רעם שאז יודע בודאי שהיה ברק מקודם (צ"א שם).

ד. ברקים בלא רעם כלל הנוצרים מחמת החום, אין לברך עליהם (משנ"ב א). אך פשוט וברור שכל ברק הנראה בארץ ישראל בחורף, אינם בכלל האמור, וצריך לברך עליו ואף על פי שלא נשמע רעם כלל! כי הברקים מחמת החום מצוים בחו"ל רק בבלי הקיץ החמים בלבד (ערוה"א, ואינם

הברכה

א. ברכת הברק היא: ברוך אתה ה' וכו' עושה מעשה בראשית. וברכת הרעם היא: ברוך וכו' שכוחו וגבורתו מלא עולם (משנ"ב רכז ה). ופירושו: ברוך הנותן כוח להטבע להראות כוח יוצר בראשית כדי שיראו מלפניו (משנ"ב ז). והמברך על הברק ברכת שכוחו וכו' - יצא. וכן המברך על הרעם ברכת עושה מעשה וכו' - יצא (שם).

ב. יש לברך תיכף כשרואים הברק וכששומעים את הרעם. ואם כבר עברו כמה שניות מגמר ראיית הברק או שמיעת הרעם - אין לברך (משנ"ב יב. והיינו שעור של 'תוך כדי דיבור'). אמנם מי שדיבר תיבה אחת או שנים בפחות מזמן הנ"ל, י"א שאינו נחשב הפסק ואפשר לברך (שער העין פ"ד הערה טז מהגרש"א והגר"ח ק).

ג. כשרואים את הברק, צריך לברך תיכף, ואין להמתין עד שישמעו רעם. וכן כששומעים את הרעם, צריך לברך תיכף ואין להמתין עד שיראו ברק. ואלו הממתנים מלברך על הברק עד שישמעו גם רעם, ומבטלים שני הברכות - עוברים על אסור של ברכה לבטלה! כי בדרך כלל עוברים כמה שניות מראיית הברק, וכאמור לעיל שאז אסור לברך על זה. וגם אי אפשר לברך שני ברכות כאחת (ראה משנ"ב רכז סק"ה-ו וסק"ב. ערוך השלחן ב. ויש המנמיים את מנהגם לפני"ש במשנ"ב סק"ג, אך הוא טעות וכמ"ש להלן בסעיף הבא אות ד).

ד. מי שהמתין על הרעם וביקר רק ברכה אחת על שניהם - אף שכאמור